

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Atr. VII. Varia alia quæsita à Jansenianis effugia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

xander VIII. confixit anno 1690. 7. Decembris: ex quibus prima sic habet. In statu nature lapsæ ad peccatum formale, & demeritum, sufficit illa libertas, qua voluntarium, ac liberum fuit in causa sua, peccato originali, & voluntate Adami peccantis: quæ propositio fundatur in tertia Jansenii: item quarta inter 31. ita habet: Dedit Christus semetipsum pro nobis oblationem DEO, non pro solis electis, sed pro omnibus, & pro solis fidelibus: & quinta: Pagani, Judæi, Heretici, alique hujus generis, nullum omnino accipiunt à JESU Christo influxum, adeoque hinc rectè inferes, in illis esse voluntatem nudam, & inermem, sine omni gratia sufficiente: quæ coherent cum quinta Jansenii: sexta autem inter 31. Gratia sufficiens statui nostro non tam utilis, quàm perniciofa est, sic ut proinde meritò possimus petere: A gratia sufficiente libera nos Domine: connexionem maximam habet cum secunda Jansenii.

227. Sed quid opus est multis? rem hanc satis definivit Alexander VII. Innocentii X. Successor anno 1656. 17. Kalend. Novemb. editâ Bullâ: Ad sanctam B. Petri sedem, in qua ita ait: Cum autem, sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filii prædictas quinque propositiones, vel in libro prædicto ejusdem Cornelii Jansenii non reperiri, sed fidè, & pro arbitrio compositas esse, vel non in sensu ab eodem intento damnatas fuisse, asserere, magno cum Christi fidelium scandalo, non reformident, nos, qui omnia, quæ hac in re gesta sunt, sufficienter, & attentè perspeximus, utpote qui ejusdem Innocentii prædecessoris jussu, dum adhuc in minoribus constituti, Cardinalis munere fungemur, omnibus illis congressibus interfuimus, in quibus Apostolica autoritate eadem causa discussa est, eâ profectò diligentia, qua major desiderari non posset, quancunque dubitationem super præmissis imposterum auferre volentes, ut omnes Christi fideles in ejusdem fidei unitate se se contineant, ex debito nostri pastoralis officii, ac matura deliberatione, præsertim Innocentii Prædecessoris nostri constitutionem, declarationem, & definitionem, harum serie confirmamus, approbamus, & innovamus. Addit in eadem Bulla: Quinque illas propositiones ex libro præmemorati Cornelii Jansenii Episcopi Iprensis, cui titulus est: Augustinus: excerptas, ac in sensu ab eodem Cornelio Jansenio intento, damnatas fuisse definimus, & declaramus, ac ut tales, inusitâ scilicet eâdem singulis notâ, quæ in prædicta declaratione, & definitione, unicuique illarum sigillatim inuritur, iterum damnamus.

Ut autem hæc firmissimè observarentur, ex Regis Christianissimi Ludovici XIV. & Episcoporum Galliarum desiderio, idem Alexander VII. anno 1664. 15. Kal. Martii Pontificatus anno X. in Bulla Regiminis Apostolici, decrevit formulam juramenti, faciendi ab omnibus Ecclesiasticis, Episcopis, & Archiepiscopis: quam Galli vocant formularium, & sic habet: Ego N. Constitutioni Apostolicæ Innocentii X. datæ die 31. Maij anno. 1653. & Constitutioni Alexandri VII. datæ die 16. Octobris an. 1656. Summorum Pontificum, me subijcio, & quinque propositiones ex Cornelii Jansenii libro, cui nomen Augustinus, excerptas, & in sensu ab eodem authore intento, prout illas prædictas Constitutiones Sedes Apostolica damnavit, sincero animo rejicio, ac damno, & ita juro: Sic me DEUS adjuvet, & hæc sancta DEI Evangelia.

ARTICULUS VII.

Varia alia quesita à Iansenistis effugia.

228. Necdum tamen quievère Jansenio dediti. Ut vim formulæ hujus, & juramenti eluderent, dixerunt, sensum verborum, in quinque illis propositionibus contentum, multiplicem esse posse, ac proinde non constare, quisnam esset sensus damnatus, supra quem juramentum caderet: imò aliqui etiam valde absonos sensus fingebant. Quem ad finem utile ipsis fuit famulum Scriptum trium columnarum, à Jansenianis confectum durante adhuc causâ quinque propositionum, & duodecim dies ante condemnationem Innocentio oblatum. In hujus scilicet tribus columnis posuerunt tres sensus, dictarum quinque propositionum, & in media quidem, quem dicebant verum, ac genuinum: in prima autem eum, quem dicebant hæreticum, & malignè propositioni affixum: hic autem sensus hæreticus singularum propositionum erat juxta ipsos istæ: Primæ: Mandata DEI impossibilia sunt omnibus justis, quancunque voluntatem habeant, & quancunque conatum adhibeant: quamvis in se habeant omnes vires, quas confert gratia maxima, & efficacissima: & ipsi per totam vitam semper deficiat gratia, qua possint etiam tantum unum præceptum adimplere sine peccato. Secundæ: In statu nature lapsæ nunquam resistitur gratiæ interiori, & efficaci: quia voluntas hominis se habet præ se passivè respectu gratiæ efficacis, & sicut res inanimata nihil facit: neque cooperatur, neque consentit libere. Tertiæ: Admerendum, & demerendum, in statu nature lapsæ, non requiritur in homine libertas, exempta necessitate naturali, etiam illa, quæ datur in motibus indeliberatis: sed sufficit, ut sit liber à coactione. Quartæ: Gratia JESU Christi præveniens est talis, ut liberum arbitrium hominis, motum, & excitatum per illam, non possit resistere, quamvis velit. Aliter asserere est loqui cum Semipelagianis. Quintæ: JESUS Christus mortuus est solum pro prædestinatis, ita ut nemo, nisi ipsi soli, recipiant veram fidem, & justitiam, per merita mortis Christi. Et hos sensus esse hæreticos, & propositionibus malè affectos, dixerunt etiam posteri Jansenii affectæ sequentibus annis. Sed eos inprimis acriter refellit Jurieu famosus Calvinista, & magnis clamoribus negat, ullum Calvinistam, aut hæreticum, talem doctrinam defendere, & longè difficilius Jansenistas in Calvinistarum operibus inventuros talem doctrinam, quam alii in operibus Jansenii inveniunt damnatas quinque propositiones in obvio sensu.

229. Res tandem iterum est delata ad Innocentium XII. qui anno 1694. 6. Februarii edidit decretum, quo prohibet, quosque alios sensus prædicti formularii, præter eum, quem in sensu obvio ipsius verba exhibent, afferri, usurpari, aut de his disputari: imò omnibus cujuscunque statûs hominibus, perpetuum silentium indicit, super interpretatione prædicti formularii, sicut & super interpretatione ipsarum Jansenii propositionum in alio sensu, præter eum, quem verba per se exhibent. Sensus autem verbo-

rum obſcurus eſt ille, quem verba cuique ſtatim offerunt in ea ſignificatione, quam habent ex hominum inſtitutione, quique eſt quaſi predominans, ac ſtatim ſe legentibus ingerit: qui ſæpe adhuc evidentiùs patet ex antecedentibus, & conſequentiùs, ex genio, & intentione authoris &c.

Cùmque poſtea Janſeniſtæ ob hanc declarationem Innocentii XII. triumpharent, ac dicerent, alteratam, ſeu reformatam ab Innocentio XII. eſſe: Conſtitutionem Alexandri VII. ille denudò interpellatus à Mechlinienſi, Brugenſi, Ruremonſdenſi, Antverpienſi, ac Gandavienſi Episcopis, reſcripſit anno 1696. 24. Novemb. quòd, ſi aliqui publicè, voce, aut ſcriptis, quemb. quòd, ſi aliqui publicè, voce, aut ſcriptis, faciunt contra ſenſum obſcurum formularii, debeat puniri: & addit, non ſine admiratione ſe intellexiſſe, quòd auſi fuerint quidam affirmare, à ſe alteratam, aut reformatam eſſe Conſtitutionem Alexandri VII. & formularium; cùm tamen in dicto ſuo Brevi utrumque ſpecificè conſirmaverit, & omnino intenderit, & adhuc intendat iis ad hæreſem, & nequaquam ſinere, ut aliquid addatur, vel dematur &c.

230. Querunt dein Janſeniſtæ (ut ſe quomodocumque munirent contra formularium Alexandri VII.) an non eſſet remedium, vel aliquis modus, quo is, qui deberet ſignare formulam illam, & in eam jurare, poſſet id facere, quin tamen interius damnaret propoſitiones Janſenii? an non id fieri poſſet, utendo aliqua reſtrictione purè mentali, vel facta coram aliquo amico præſtatione ſecreta (publicam enim facere non poterant; cùm ſic agnoſcerentur, & à beneficiis, ac gradibus Academicis repellerentur) vel omnino tacitè, ut non audiretur, proteſtando, vel ſimile quid faciendo? Sed nunquid hoc bellè quadrat illi rigori, quem ubique hi homines oſtentare conantur? an non hoc eſt pejorare per S. Evangelia? At dicent: neceſſitas nos cogit. Verùm ſic SS. Martyres coram tyranno etiam potuiſſent cum tali reſtrictione jurare, ſe Chriſtum negare: certè iſtorum neceſſitas fuit tunc major, quàm nunc ſit Janſenitarum: & tunc cauſa Religionis profitendæ non magis videri poterat eſſe attendenda, quàm nunc.

Prodiit poſtea famoſus ille caſus conſcientiæ, qui eſt hic. Eccleſiaſticus quidam in conſſione dicit, quòd in ordine ad factum Janſenii credat ſufficere, ſi habeat obſequioſum, & reſpectuoſum ſilentium de illo, quòd Eccleſia deciderit, quòd idem eſt, ac dicere, quòd quidem non credat, ſe obligatum ad condemnandum librum, tanquam hæreticum, quamvis id Eccleſia deciderit: velit tamen reverenter tacere, & non contradicere. Querit Confeſſarius, an talem poſſit abſolvere? Ad hunc caſum ita propoſitum quadraginta Doctores Sorbonici, (quorum nomina habentur in proceſſu Queſnelli) reſponderunt, eum poſſe abſolveri: ſed omnes boni hunc caſum rejecerunt: Cardinalis Noellius etiam hanc reſolutionem, ſeu reſponſionem, condemnavit, edito decreto, in quo inter alia notanter dicit: Qualecunque quis lumen habuerit, certum tamen eſt, a luminibus Eccleſiæ, lumina particularium ſemper ſuperari.

231. Quare anno 1705. 16. Julii à Clemente XI. per Bullam: Vineam Domini Sabaoth: etiam hoc reſponſum condemnatum eſt: Qua

Bulla idem Sanctiſſimus Dominus queritur, quòd inquieti homines variis diſtinctionibus, ſeu potiùs eſſugis ad circumventionem erroris excogitatis, Eccleſiam turbent: itémque damnat illud reſpectuoſum ſilentium, quo dicebant, ſatiſſeri Conſtitutionibus Apoſtolicis; hoc eſt, volebant, opus tantum eſſe, reverenter ſilere, nec publicè Eccleſiæ definitioni contradicere: de cætero non opus eſſe, interius damnare ut hæreticum, ſenſum libri Janſenii. Hoc, inquam, ſufficere eadem Bullâ idem Pontifex negat, & id afferentes damnat, vultque, ut ſine ſimilibus fraudulentis ambagibus juretur.

Innovat etiam, atque confirmat Conſtitutiones Innocentii X. & Alexandri VII. atque ait: Ut omnes Catholice Eccleſiæ filii Eccleſiam ipſam audire, non tacendo ſolum (nam & impii in tenebris conticeſcunt) ſed & interius obſequendo, quæ vera eſt orthodoxi hominis obedientia, conſcant. Dein declarat, ac decernit, obedientiæ, quæ præſcriptis Apoſtolicis Conſtitutionibus debetur, obſequioſo illo ſilentio minime ſatiſſeri: ſed damnatum in quinque præſatis propoſitionibus Janſenii libri ſenſum, quem illarum verba præſerunt, ut præſertur, ab omnibus Chriſti fidelibus, ut hæreticum, non ore ſolum, ſed & corde rejici, ac damnari debere, nec alia mente, animo, aut credulitate, ſupra dictæ formulæ ſubſcribi licitè poſſe.

232. Ultimum tandem reſugium Janſenitarum eſt diſtinctio quaſtionum juris, & facti: ad quam intelligendam ſciendum, quaſtionem juris vocari, quæ verſatur circa jus: quaſtionem facti, quæ verſatur circa factum: e. g. circa hanc propoſitionem: Verbum Divinum non eſt conſubſtantiale Patri: quaſtio facti eſt, an eam Arius, vel ejus ſequaces protulerint, ſive, an verè hæc propoſitio facta ſit: quaſtio juris eſt, an ea propoſitio ſit digna cenſurâ hæreſeos, vel an de jure eam mereatur. Quoad Quaſtiones juris ſuppono pro nunc, Pontificem eſſe infallibilem, ex tract. de fide: & permiferunt id ſaltem olim adverſarii.

Quoad Quaſtiones facti utique faciendum eſt aliquod diſcrimen: ſi factum eſt revelatum, e. g. quòd Chriſtus inſtituerit SS. Sacramenta, & hoc Pontifex proponit fide Divina credendum, eſt neceſſariò quoad hoc infallibilis. Quamvis autem revelatio talis ſit obſcura, ſi eam Pontifex determinet ad unum potiùs ſenſum, quàm ad alium, eſt de fide illa declaratio; alias poſſet decipi Eccleſia tota, & habere pro articulo fidei falſitatem, vel hæreſin.

Si autem factum non ſit revelatum, ſubdiſtinguendum eſt: ſi ſit aliquod factum, quòd Pontifex non proponit credendum, ſed tantum ſupponit, ex teſtium informatione, & probatione, eoque ſuppoſito, procedit ad puniendum e. g. aliquem, vel econtra ad gratiam aliqui faciendam, diſpenſationem dandam &c. non autem obligat Eccleſiam ad credendum, tale factum reverà contigiſſe, in hoc caſu non eſt infallibilis Papa: imò nec Concilium cum Pontifice; & talis quaſtio dicitur pura quaſtio facti, ſeu facti informis; quia ſcilicet factum non eſt informatum definitione Pontificia, vel dicitur quaſtio facti non dogmatici; quia nullum dogma poſt ſe trahit, aut involvit. Ratio autem hujus eſt; quia, eſſi erretur in tali facto ſupponendo, non induci-

inducitur in errorem Ecclesia: sed tantum Papa, ut homo privatus, errat, sicut alius iudex: nec ex tali errore sequitur magnum incommodum in Ecclesia DEL.

233. Nec dicas, Pontificem, si e.g. ob eximen aliquem deponit Episcopatu, agere ut Pontificem; alias enim deponere non posset. Resp. enim, eum agere quidem in aliquo sensu ut Pontificem, seu ut supremum Ecclesiasticum iudicem, à quo appellatio non datur: non tamen agere in eo sensu, in quo infallibilis est: verbo: tunc non agit ut Doctor Ecclesiae, ex cathedra loquens. Interim etiam in talibus casibus, quando factum supponitur, quod reverà non est, tenetur quis obedire Pontifici, & poenam subire: sicut quilibet, in casu falsi suppositi criminis, tenetur obedire punientibus aliis principibus secularibus, ne scilicet scandalum aliis præbeat: potest tamen talis condemnatus, licitis modis petere novum causæ suæ examen, productis testibus, omni exceptione majoribus &c. vide Bellarm. tom. 1. *controv.* 3. l. 4. de Rom. Pontif. c. 11. & tom. 2. *controv.* 1. l. 2. de Conciliis c. 19.

Si autem factum Pontifex proponit credendum, vel tenendum, tanquam fidei articulum, aut tanquam doctrinam morum, tunc debet esse infallibilis; quia tunc factum non est informe, sed informatum definitione Pontificia, vel, ut alii loquuntur, est factum dogmaticum, quod scilicet post se trahit, vel involvit, aliquod dogma fidei, vel morum, agitque Pontifex ut caput, & Doctor Ecclesiae: adeoque ut habens infallibilem assistentiam Spiritus Sancti, ne Ecclesiam inducat in errorem. Et sic, quando Pontifex aliquem canonizat, proponit Ecclesiae, eum in articulo mortis fuisse in statu gratiæ, quod est aliquod factum. Quia tamen proponitur talis homo toti Ecclesiae colendus, & Ecclesia turpissimè erraret, colendo aliquem damnatum, non minùs, quam si coleret demonem; hinc in tali facto debet Pontifex esse infallibilis, de quo pluribus *tr. de fide*. Hoc idem alii dicunt aliis verbis, nempe Pontificem esse infallibilem in quæstionibus facti, si sint annexæ quæstionibus juris, seu si error in illis traheret post se jus erroneum, e.g. in casu erroneæ canonizationis ista traheret post se præceptum erroneum, quo jubberetur, homo damnatus coli.

234. Ex his inferendum, quid dicendum de definitione Pontificis circa propositiones damnatas, ut discernatur in illis quæstio juris, & quæstio facti, ac intentio authoris; quia propositiones solent sæpe damnari in sensu ab authore intento: & sic damnatæ sunt propositiones Jansenii. Qua in re certum est, pertinere ad quæstionem juris, an sensus propositionis sit iuxta, vel contra jus Divinum, aut humanum, hoc est, an iuxta sensum obviu sit propositio contraria legi Divinæ, vel humanæ; utique enim manifestum est, hanc quæstionem esse juris, & non puri facti: sicut est quæstio de sensu legum scriptarum; nam & hæ sunt verbis, & propositionibus conceptæ: adeoque etiam est innegabile, esse quæstionem juris, an propositiones, excerptæ ex Jansenio, in sensu obvio, sint contrariæ juri, vel legi Divinæ, præipienti fidem, an non: consequenter etiam innegabile est, Pontificem in earum damnatione infallibilem fuisse,

Quod autem quidam voluerint se excusare à juramento per hoc, quod ipsi Jansenium non legerint, adeoque nesciant, an propositiones illæ ibi contineantur, est absurdissimè frivolum: quasi verò post tantam diligentiam, de qua *m. 227.* non sit intellectum a Pontifice, quid contineatur eo in libro? Dicant, etiam Concilium Tridentinum non intellexisse Lutheri libros: adeoque neque hos anathematizent; eo, quod ipsimet illos non legerint. Cum insuper Pontifices totam Ecclesiam obligarint ad credendum, eas propositiones esse hæreticas, debet eorum iudicium hac in re infallibile fuisse, ne Ecclesia induceretur in errorem, rejiciendo veritatem tanquam falsitatem.

235. Quod attinet ad intentionem authoris, duplex, ut ait Gormaz in *manu scriptis de grat.* considerari potest intentio. Prima, quæ intra solam authoris mentem reclusa est: altera, quæ vult author proferre verba, quæ apta sunt ingenerare talem, vel talem conceptum in audientium, vel legentium mentibus, iuxta sensum suum obviu: sic e.g. Cajus mentitur dicens Titio: *Non habeo pecunias*: quas scilicet Titius amissas repetit: in hoc casu duplex datur intentio Caii: una in ejus animo recondita, qua intendit falsum dicere, & non verum: altera, quæ vult dicta sua difformare iudicio mentis, & per obviu sensum verborum suorum Titio huic conceptum ingenerare, ut credat, se non habere pecunias: vel quæ vult proferre verba, quæ in sensu obvio ad illum conceptum Titio ingenerandum apta sunt.

An Cajus habeat, vel non habeat priorem illam intentionem mentiendi, est pura quæstio facti: an verò illa verba significant, Cajum non habere pecunias, & an apta sint ex institutione hominum ad ingenerandum hunc conceptum, planè est quæstio juris: quia illa verba, ex iure institutionis humanæ, habent eum sensum; alias neque esset quæstio juris, an hæc, vel illa verba in suis circumstantiis essent vera, vel perijura, aut falsa, an libri Lutheri essent hæretici &c.

236. Jam ad rem nostram. Quando Papa, loquens ex cathedra, damnat aliquam propositionem in sensu ab authore intento, non attendit ad intentionem authoris unice in animo reclusam, an difformis sit, vel non, obvio verborum sensui: sed attendit ad intentionem proferendi verba, quæ apta sunt, ut in sensu obvio, iuxta institutionem hominum, talem, vel talem conceptum ingenerent. Et hæc est quæstio juris. Quod autem ad hanc intentionem attendatur, ratio est; quia fideles, qui eam propositionem damnatam audiunt, solum possunt agnoscere sensum verborum, ex hominum institutione iis impositum, & ex hoc colligere intentionem, quam habuit author, talem, vel talem conceptum, ingenerandi hominibus, vel loquendi verba apta ad eum conceptum ingenerandum.

Quare potissimum possunt fideles per hanc intentionem decipi, & in errorem induci: non autem possunt agnoscere, an author fuerit mendax, an non. Hinc fideles debent instrui circa illam intentionem loquentis, ex qua possunt in errorem induci: non autem circa alteram, quæ-

nullum in aliis producit errorem. Ex quo tandem colliges, quod, etsi Pontifex non definiverit, quam intentionem Jansenius in mente reclusam habuerit, mentiendi, vel verum dicendi, instruendi, vel decipiendi &c. tamen definiverit, quod intentionem habuerit, per sua verba, aut scripta, vel per suum librum, talia dicendi, vel proferendi, quæ, juxta sensum obvium accepta, aliorum animis talem conceptum ingenerarent: in qua quæstione, ad ius spectante, Pontifex infallibilis est. Et hæc de Jansenii libro.

ARTICULUS VIII.

Uterior explicatio hæresis Jansenianæ.

237. **H**ucusque ostensum, hæresin Jansenianam stare in famosis illis quinque propositionibus, easque verissimè contineri in Augustino Jansenij, quidquid hujus sequaces incassum obstrepant: restat, ut radicem, ac fundamentum horum errorum, paulò magis explicemus, ac totum Iprensis systema exponamus: tale autem ab ipso confingitur. Dantur, ait, geminæ in homine delectationes: una cælestis, & gratiæ: altera terrestris, & concupiscentiæ: utraque est motus voluntatis indeliberatus, & illa, quæ major, aut fortior est, trahit post se necessariò deliberatum voluntatis assensum. Unde, si delectatio cælestis superet, insuperabiliter, & indeclinabiliter, sequetur actus bonus: econtrà, si vincat delectatio terrestris, necessariò trahit ad peccatum: quamvis fortè gratia tunc debilior, quàm concupiscentia, complacentiam quandam boni inefficacem efficiat.

238. Hoc systema Jansenius integro ferè libro, nempe l. 4. de grat. Christi adstruere contendit; nam à c. 1. usque ad 8. probare conatur, medicinale Christi adjutorium esse cælestem suavitatem, seu delectationem juxta mentem Augustini: dein c. 11. conatur ostendere, delectationem illam cælestem esse indeliberatum animæ actum: & quidem amoris, ac desiderii, præcedentis consensum: Dicimus igitur, ait, delectationem istam, seu suavitatem, in Augustino celebrem, esse partim primum illam, & indeliberatum affectum animæ, qui actualis complacentia est, partim etiam secundum, qui desiderium indeliberatum dicitur.

Docet etiam c. 9. & 10. voluntatem nostram necessitate insuperabili eò tendere, quò antecedens delectatio major allicit, ita, ut, si vel parva objecti delectatio eam afficiat, & nulla in oppositum moveat, ineluctabiliter ad consensum trahatur: si verò contrariæ delectationes inter se pugnent, illa infallibiliter vincat, quæ major est. Hinc ait, voluntatem in absentia delectationis cælestis necessariò concupiscentiæ motibus consentire: econtrà, ait, Beatos, extinctâ concupiscentiâ, & præsentē delectationē cælesti, necessariò DEUM amare: distractum autem contrariis gratiæ, & concupiscentiæ delectationibus animum, nunc his, nunc illis, necessariò obsequi, prout scilicet nunc hæ, nunc illæ, fortiores sunt, seu fortius delectant.

239. Hac autem ratione, anima humana est machina, similis rotæ, puteo affixæ, & quæ duæ urnæ per catenam ita suspensæ sunt, ut, dum una attollitur, altera demergatur, ut rectè ait Illustrissimus Cameracensis Franciscus de Fenelon *Instruct. pastoral. ep. 1.* vel (quod in idem recidit) est similis libræ, cujus modò latus ista, modò illa deprimitur, prout mutatis vicibus nunc huic, nunc alteri, gravius pondus imponitur. Sic quippe nunc fortius movet hominem pondus amoris, seu delectationis cælestis: aliàs fortius premit moles concupiscentiæ.

Quod autem hæc concupiscentia sit naturæ ininsecæ, pondus autem libræ ab extrinseco imponatur, discrimen est purè materiale; nam inprimis pondus delectationis cælestis est voluntati extrinsecum: dein concupiscentia, quomodocunque sit ininsecæ, non tamen est libera: imò, cùm hujus nomine veniant quæque omnes motus, sive à dæmone, sive à quibuscunque aliis, etiam extrinsecis causis, ad malum inclinantibus, excitati, rectè etiam dicitur pondus concupiscentiæ ab extrinseco esse.

240. Jam verò hoc systemate posito, cùm non sit in nostra libera potestate, vel hanc, vel illam delectationem habere, interim tamen eam, quæ prævalet, sequi debeamus: neque etiam DEUS, quando præcepta sua jubet impleri, delectationem gratiæ validiorem semper det, nec semper alteram concupiscentiæ auferat, vel minuat, sequuntur absurdissima plurima. Certe pauci homines sentiunt in se suavitatem cælestem, sensuum delectationibus superiorem.

Hinc, ut laudatus Cameracensis Archiepiscopus in præfatione pag. 19. infert, poterunt se plurimi excusare ex eo, quod delectatione victrici carentes, non possint delectationi vitiosæ resistere, & ideo necessariò sequantur motum concupiscentiæ, donec delectatio cælestis, sine qua nihil contra vitiosam valeant, adveniat: quodque hinc malè acta adscribenda sint potius suæ infelicitati, quàm voluntati; cùm ea admiserint ideo; quia DEUS necdum ipsis voluerit infundere delectationem gratiæ. Exclamat autem meritò modò citatus Archiepiscopus loco adducto, systema hoc omnes morum regulas evertere, & omnem pudorem, etiam pagani congenitum, cujus tamen patroni volunt videri isti, si superis placet, morum, & Ecclesiasticæ disciplinæ reformatores:

241. Quod autem adhuc intolerabilius est, hoc systema esse S. Augustini doctrinam, contendit Jansenius, & l. 4. de grat. Christi c. 4. ait: Creberrimè docet S. Augustinus, quamdiu in hac vita mortali vivimus, esse in homine luctam quandam duarum delectationum, noxiæ, & beneficiæ, terrene, atque cælestis, quarum utralibet vicerit, animum secum consentientem, ac primum trahit. In probationem autem hujus sui asserti falsissimi, adducit inprimis illud S. Doctoris, quod infirmitas humana insuperabiliter, & indeclinabiliter trahatur. Sed jam suprâ à n. 193. satis monstratum, ex eo textu nullam necessitatem antecedentem probari.

Adducit dein alterum textum, qui ab ipso l. 4. de grat. Christi c. 6. 7. & 9. dicitur clarissimus, & præclarissimus: qui aureis meretur scri-